

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház, I. emelet.

Kiadóhivatal: Kazal József könyvnyomdája, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Lemberger Ármin.

Előfizetési árak

Egészévre 5 frt., félévre 2 frt 50 kr., negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Adókiivetésünk.

(L.) A ki ép látó és halló érzékkel van megáldva, a kinek szarúhártára nem borult reá a szürke hályog sötét éjszakája, a kifüleit nem tömi be szándékosan a hivatalos nemtörődomség légmentesen elzáró pamutjával, hogy a külvilágból a hanghulámoknak leggyengébb rezgése se hatoljon beléjük, annak lehetetlen, hogy elzárkozzék azon úton-útfélen felől, mélyen elszomorító bár, de arideg, kendőzettel valóságnak megfelelő tény előtt, hogy Baja városa két évtized óta megingathatlan következetességgel süllyed lefelé az általános elszegényedés lejtőjén. Annýira ismeretes, annýira közkeletű e sivár tapasztalat, hogy csak az nem tudja, a *ki tudni nem akarja*. Fáradjunk el nyílt üzleteinkbe, látogassunk el iparosaink műhelyeibe, keressük fel hajdanta virágozott gabonapiacunkat, pillantsunk be a szellemi munka után élő polgártársaink dolgozó szobáiba, vegyük szemügyre immel-ámmal lézengő iparvállalatunkat, mit fogunk tapasztalni, fájdalom, nem azokat a kiszinezett Potemkin falvakat, a melyeket a hivatalos közegek felesgázott képzelete szeretne a minél magasabbra felesavart adótételekben elénk hevenyészni, hanem azt, a mi valósággal és tényleg ott van, a legnagyobb mérvű pangást, a dologtalanságot, az anyagi jólét és virulás legtokéletesebb hiányát. És e vígasztalan, sötét színekkel ecsetelt kép csak szükségképeni folyománya annak a szomorú helyzetnek, melyet számunkra két évtized óta megteremtettek. Hol és mikor történt egy lépés is arra nézve, hogy el-

dugult keresetforrásainkat valamely életrevaló iparvállalat úde vizével felfrissítsék, ki mozgatta akár kis ujját is, hogy kereskedelmünk és iparunk nagy beteg szervezete megkapja a várvavárt gyógyírt? És ha minden zugból száz alakban is ásitozik felénk a szerteszűllés hippokrateszi arca, mit nekik Hekuba?

Helyezkedjünk tehát arra, az adott viszonyok közepette egyedül *igazolt* álláspontra, hogy „szegénység honol sátrainkban” és hogy minden krajezárnýi teherviselés, melyet koldustársisznyánk mellé nyakunkba akasztanak, méltánytalan és jogosulatlan mindaddig, míg be nem következik az a szebb kor, mely után forró ima epedez ajkunkon, mely után oly hosszan sóvárgunk és a mely oly soká késik a bizonytalan homályban. Ha majd valóra lesznek válthatók álmaink, ha a vasuti áthidalás nyomán lendülésnek indul újból a forgalom, ha friss vérkeringés fog ismét lüktenni kereskedelmünk és iparunk petyhűt ereiben, ha a törvénytörés visszahódításával a közelfekvő falvak népessége ismét fel fogja keresni piacainkat, ha itt fogja újból beszerezni szükségleteit és újból megélni kihal gabonavásárunk, ha helyre lesz útte az a csorba, amit az almási járásbírószág telekkönyvi *hatóságának* elhelyése keresetforrásainkon általában csak az imént ejtett oly súlyosan, ha az oly lelkes hévvel meginduló gyümölcstenyésztés és szőlőtelepítés új jövedelmi ágakat fog megnyitni, akkor, majd akkor, Isten nevében! fogjon duplán és esetleg triplán is az adókréta, de addig — hands off.

Constatáljuk tehát hogy szegények vagyunk. És mindennek daczára mily megdöböntő tapasztalatra kell jutnunk, ha kissé betekintünk a közszemlére kitett adókiivetési javaslatba. **Rohamos, aránytalan emelkedés az egész vonalon!** Miért? Valóban haboznunk kell a felelettel. Illetékes helyen nem óhajtják az adóemelést, de ha az máshol egybeüttl indokolt volna is, nálunk bizonyára nem az.

Tájékozatlanságnak, a viszonyok figyelmen kívül hagyásának nem akarjuk betudni az indokolatlan emelést, a kincstári előadó nem először látogat el hozzánk, volt elég alkalma a mi specziális viszonyainkat tanulmányozni és az adókiivető bizottság tagjaitól nyerhetett már eleve is kellő felvilágosítást. Ezeknek az okoknak tehát nem tulajdoníthatjuk az adócsavar megfeszítését, hanem hajlandók vagyunk azt annak a róvására írni, hogy minden áron el akarják érní azt az adóösszeget, melyet a város polgársága fizetett a multban, amidőn még nem csappant meg ezen összeg egy pár iparvállalat, egy pár üzlet beszűntetése, egy némely adófizető polgár elköltözöködése folytán. De hát mit bizonyít ez? Ha egy pár iparvállalat nyomorúságos kérészelet után elhull mint a Tisza virágja, ha egy pár kereskedő, nem boldogulhatván a mi piacunkon, elhagyja a süllyedő hajót, ha az orvos más helyütt keres magának kedvezőbb megélhetési viszonyokat, — ez tán a mellett tanúskodik, hogy mi nyakig duskálkodunk az anyagi jólétben, vagy hogy Baja városa az a bibliai Kánaán, mely tejfel és mézzel bővelkedik? Ez indokolja talán a szertelen adóemelést?

TÁRCZA.

Carrierek.

A „BAJAI HIRLAP” eredeti tárczája.

I. Etel.

Amolyan filigrán alak volt. Kicsiny fürge leány, a familia szemefénye, büszkesége. Élénk ket szemek okosan tekintett nemes homloka alól, melyet göndör, inkább szőke mint barna fürtök környeztek. Apró kezei, picziny lábai feltűntek a szemlélőnek és aki heszélte vele, kedvét lelte benne.

Ő volt a fiatalabbik leánya immár másodsor is özvegyesre jutott anyjának, ki akkoriban — 20—22 év előtt az alföld legnagyobb városában lakott. A házak tája csöndes volt addig, míg a nagyobbik leány — Anna — haza nem került a marchande de modes üzletből, hol naphosszat dolgozott. De ha haza került, fölforgatta a házat. A nóta meg nem állt ajkain, a tréfa soha sem szűnetelt és bizony meg nem válogatta a szót úgy, hogy néha paprikákat is mondott. A család, amely el volt ragadtatva Eteltől, félve gondolt Anna jövedőjére, kitől semmi jót sem vártak és örömmel látták a napot, mikor feleségül vette egy szabólegény, kivel még most is 23 év után boldog házasságot él.

Anna férjhez menetelekor Etel még iskolába járt, még pedig a város legelőkelőbb nevelő intézetébe, hová ingyen vették föl a kedves leányt. Egyáltalán a szerenese gyermekének tartották Etelt a családban már születése napjától fogva. Avagy nem volt-e szerenese, hogy anyja, első özvegyesében megfelledekezvén magáról, mielőtt a gyermek megszületett volna férjet talált egy férfiuban, ki atyává is szegődött és abból tartotta fenn a családot, hogy nyáron szobákat festett, télen pedig esempészett dohányt vágott röridre vagy hosszúra, ahogy parancsolták. Vagy nem volt-e szerenese, hogy Etel jó diák lévén ingyen járhatott iskolába, előkelő intézetbe és mint anyja mondá tanítónő lesz? Azonban nem így volt felírva a sors könyvében.

Amint az anya immáron másodsor is özvegyesre jutott és magának kellett a kenyeret megkeresnie, ezen földatának úgy felelt meg, hogy magához fogadott fiatal embereket, akiknek teljes ellátást adott méltányos áron. Az ifjak egyike Etelbe szeretett és feleségül kérte, de Etel rá sem hallgatott, hisz csak nem lesz nevéje olyan embernek, aki sohsem lehet a maga gazdája! És az ifju, szívében szerelmi bánatával elment, dolgozott, most nagykereskedő a vidéken.

Volt Etelnek egy nagybátyja, aki úgy találta, hogy minek legyen Etelből tanítónő, amikor az ő üzletében is megkeresheti a kenyerét, fizet neki havonta 35 frtot. És Etel az üzletbe került, ahol legjobban dédelgette a bácsi addig, míg egy alkalommal Etel sírva futott haza és kijelentette, hogy inkább éhen hal, de nem megy többé vissza a bácsi üzletébe, mert, ha még egyszer a szeme közé kell nézni akkor elsüllyed szegényletében.

Rövid idővel ezután óriási változás állt be Etelék életmódjában. Egyik rokonuk könyvkereskedést nyitott nekik valamelyik vidéki városban. Az üzlet óriási lendületet vett. Hogy is ne! Mikor benne ült egy csinos művelt leány, akivel ellehetetett diskurálni és akinek a szeméi közé nézni sokkal kellemesebb volt a legérdekesebb fizikai előadásnál.

A fél gimnásium t. i. az ötödik osztálytól a nyolczadikig minden diák neki kurizált nyíltan, a gimnásium másik fele pedig titkos sóhajait küldte utána. A mama pedig örült mert ez azt jelentette, hogy minden könyvet, papírt, tollat nála vásároltak és dehogyan is nézett volna a bolt felé, hisz Etel oly jól érti az üzletet! Értette is addig, míg Vilmos nem szeretett belé és ő Vilmosba. Ez az ifju, előkelő család egyetlen fia a legnemesebb, legtisztább szerelemre gyuladt Etel iránt, melyet a leány is viszonozott. A mama, látván az érzelmek igaz voltát — csak fokozta a viszony bensőségét és kerülte az alkalmat, melyben a szerelmeseket édes suttogásaikban zavarhatta volna. Az ő szempontjából igaza is volt, mert ugyan hol kaphatott volna oly előkelő vőkedves leányának, mint amilyen Vilmos volt?

Hogy elkövetkezett a nyár és Vilmos úr az érettségét letette Etel megbeszölte anyjával, hogy ők otthagyják az üzletet, bajlódják vele aki akar, ők felmennek Pestre, mert Vilmos öt menyasszonynak tekintí, náluk akar lakni, vele fog lakni még két barátja és amnyit fognak fizetni, hogy megélhetnek. Amidőn mindezeket Vilmos is elmondta, az anyának nem volt más módja választani, hanem beleegyezett a Pestre utazásba, hol is Vilmos úr egyetemi studiumának első évében megszületett az ifju Vilmos, egy hatalmas kékszemű, szőke gyermek, szakasztott az apja.

Ahol gyermekágyas asszony van a háznál, meg pólyás baba, ott nem marad meg a diák lakó és Etelék is magukra maradtak úgy, hogy meg kellett élni abból a 80—100 frtból amit Vilmos hazuról kapott. És jószereence volt, hogy gyámja szemet hunyt Vilmos apasága előtt és amennyire lehetett inkább többet, mint kevesebbet küldött. Az ifju apa idejét jól használta föl. Nappal az orvosi studiumoknak élt, éjjel pedig fiacsáját dajkálta, mert Etelt nagyon elgyöngítette az anyaság és szemlátomást fogott.

Igy éldegéltek eszendenen vagy három évig, mikor Gyulácska született, ki születésével egy halálos kór esírját plántálta Etelbe. Ekkor kezdődtek Etel kinszenvedései. Vilmos kénytelen volt hadkötelezettségének eleget tenni és hogy pajtásai ne tudják Etelhez való viszonyát Graczbá kivánczozott katonának. A havi járandósága neki is kevés volt és Etel koplalt és vele anyja, meg két fia. A nagyobbik gyözte, az erős, vasgyűrő ficzkó volt, de a kisebb esenevész legényke maradt, az hamar elfáradt a koplalásban és elvándorolt oda, ahonnan nines visszatérés. A büszke Etel kénytelen volt meghívásokat elfogadni ebédre a rokonknál és jó ismerősöknél és arra is vetemedett, hogy a hova meghívták egy ebédre, ott maradt 4 napig. Egyik-másik helyről kinézték, de hát nem segíthetett magán. Dolgozni nem tudott, gyöngö, beteg volt.

Mire letelt az egy esztendő és Vilmos ur vissza tért, már nem lakott együtt Etellel, hisz

Avagy talán az indokolja az ügyvédi kar adójának emelését, hogy az almási kir. járásbírósg területére nézve elhelyezték a telekkönyvi hatóságot, hogy immár a törvénykezési kerületünkhöz tartozó legnagyobb községek reánk sem hederitének, és hogy ez által első sorban az ügyvédek, de általában városunk polgárságának keresete $\frac{1}{3}$ -ad részre leolvadt?

Avagy talán az igazolja a kereskedők és iparosok adójának felszámolását, hogy nap-nap után véres csaták viharzanak le boltjaik előtt, a miket a vásárló közönség vív meg egymással, úgy hogy boldog orvosaink nem győzik a sok látellelet firkanítani? Persze van is bőven jövedelmünk és jogosult is adójuknak felszámolása!

Gabonapiacunkon meg tolong egymás tetején a sok vidéki kocsis és a husz év előtti állapot csak halvány képe volt a mostani hullámzó forgalomnak? Lisztkereskedőink, hogy konkrét adatokat is felsoroljunk, fényesen vannak szituálva, mert a vidéki gőzmalmok ugyancsak elhalásszák orruk előtt a vevőket, de azért helyes és méltányos adójuknak alapos felszámolása? Sertéskereskedőink szintén vígan dudálnak, és ha telepjük visszhangzanak még sertéseik vidám rőfögésétől, ez csak azért van, mert még nem akadt vállalkozó szinigazgató, a ki nyári szinkörnek kibérelte volna. Pedig ugyancsak szívesen odaadnák. — No, de hagyjuk a gunyos élczelődést ily komoly ügyben, bár tapasztalva a szertelen adóemelés és párhuzamot vonva a magas adótételekkel *beléálmodott* viszonyok és a mi *valódi nyomorúságos* állapotaink között igazán — *difficile est satyram non scribere!*

Igaz, hogy figyelmeztető szavunkat a tizenkettedik órában emeljük fel, de e tizenkettedik óra még nem mult el. Adóki-vető bizottságunknak, melynek azonban *egy-től-egyig* vagyonilág független polgárokból kellene összeállítva lennie, komoly és mulhatatlan kötelessége, hogy a tényleges helyzet feltárással helyrehozni igyekezzen az azon févedéseket, melyekben az előadói javaslat nemcsak az adóemelés, de *azon kirívó aránytalanságok* tekintetében is leledzik, melyek az ugyanazonos foglalkozású ágak megadóztatására nézve ugyancsak nagy számmal benne előfordulnak. — Lehetetlenek tartjuk, hogy a kincstár képviselője szemel hunyjon az őszintén feltárt viszonyok

Etelék pinex lakásba húzódtak, ő pedig szigorú orvos volt. Itt-ott még föl kereste Etelt, néha napján adott is neki pár forintot, de az egy évi koplalás olyan nyomokat hagyott Etelen, hogy Vilmos nem szerette és ha valamivel segítette, az csak azért történt, hogy ne csináljon az öreg asszony scandalumot. Mert Etel még most is hitte, hogy Vilmos szereti és elveszi és ha a fél világ szidta őt szerelméért, ő mosolyogva türe és mosolyából látszott a hit, hogy őt meg irigyni fogják.

Hozzánk sűrűn járt el Etel ezidőben és azelőtt is. Sokszor panaszkodott, hogy anyja menyire üldözi őt türelméért, végre megvallotta, hogy immár három hónapja nem tudja hol lakik Vilmos. Tudakozódtunk és megtudtuk, hogy kiküldték járvány-orvosnak valahova a felső megyék egyikébe. Etel irt neki, Vilmos alig válaszolt, legfeljebb valami hosszú recept-féle papírosra irt pár sort. Ez ősi időben volt. Télen Vilmos úrból Dr. med. univ. Vilmos lett és hivatalnok a miniszteriumban, Etel pedig a halál mátkája. Mire tavaszodni kezdett, Etel a Rókus körházba került és az én részem volt a kérés szerencsés, hogy Vilmos úrnak hírül vigyem Etel betegségét. Háromszor voltam nála, háromszor mondta, hogy még aznap eljön és egyszer sem jött. Mire negyedszer mentem Etel halálhírért vittem neki. Ekkor megdöbbsent. Zokogva rogyott íróasztalára és sirt-sirt keservesen. Együtt mentünk a kórházba, melynek halottas kamrájában éppen akkor akarták elkezdeni Etel boncolását, amit Vilmos ur megakadályozott.

Etel eltemették. Vilmos ur volt az első, aki elfeledte. Elment falura orvosnak. Hallom, hogy jó dolga van. Szép feleség és három-négy gyermek forgolódik körülötte. Az ifjú Vilmos géplakatos egyik fővárosi gyárban, ahol nagyon szeretik. Egyszer már meg is látogatta apját. Az öregasszony is régen pihen leánya mellett, mindkettő jeltelen sírban.

Ilyen volt Etel carrierje.

L.

előtt, a bizottság pedig teljesítse minél szélesebb alapon a reá bízott feladatot és örködjék éber figyelemmel a polgárság vitalis érdekei felett.

A szomszéd városokban már félreverték a vészharangokat az adók szertelen emelése miatt. Szolgáljon ez komoly figyelmeztetésül a mi adóki-vető bizottságunknak, amidőn igazságunkért lépünk a sorompóba. Ezen igazság pedig szól ekként: Az adóknak nem emelése, ellenkezőleg a lehetőségig való mérséklése és az egyes adótételek összhangba hozatala és arányosítása.

Helybeli és vidéki hírek.

Kinevezés. A m. kir. honvédelmi miniszter *Pilinszky Ferenc* ügyvédjelöltet, kinek kiténtetés-sel letett vizsgájáról mult számunkban emlékeztünk meg, díjtalan miniszteri fogalmazó gyakoronokká nevezte ki.

Hangverseny-körut. A kalocsai férfitanítóképző intézet volt növendékei, *Berauer József* kalocsai tanítóképző intézeti tanár vezetése alatt, a kalocsai „Tanítók Háza” javára hangverseny-körutat tesznek a megye nagyobb városaiban. Nálunk *f. hó 29-én* fogják hangversenyüket — valószínűleg a „Barány Szálloda” tennében — megtartani.

Halálozás. Széles baráti körben fog őszinte részvételt és fájdalmas gyászt kelteni az a Frantsbadból érkező megdöbbsentő hír, hogy ott *Dr. Hegedűs Gyuláné* szül. *Spitzer Ida* úrnő hosszabb betegeskedés után pénteken elhalt. Az elhunyt leánykorában kiváló szépsége és kedvesége folytán társas köreink egyik legünnepeltebb alakja volt. Két évvel ezelőtt férjhez ment *Dr. Hegedűs Gyula* tekintélyes budapesti ügyvédhez. A korán sírba hanyatlott kedves nő halála ismét gyászba dönti *Spitzer Benő* urat és családját, kik csak rövid idővel ezelőtt szenvedtek *Schwarz László* ur halála által oly súlyos veszteséget. A mélyen sujtott család iránt városszerető a legbensőbb baráti részvét nyilatkozik meg.

25 éves találkozás. *Dezső Lajos* (Dlopolszky) pénzügyi tisztviselő és *Tábori Róbert* hírlapíró felhívják iskola társaikat, kik az 1874-ik évben július 31-én a bajai állami főgymnasiumban tettek érettségét, hogy igéretükhöz képest *f. évi augusztus hó 5-én d. e. 9 órakor* a bajai főgym. VIII. oszt. tantermében $\frac{1}{4}$ százados találkozásra, ha lehetséges családjaikkal együtt, megjelenni kedves kötelességüknek ismerjük. Ez ügyben becses leveleiket pedig: *Dezső Lajos*hoz Újpest. Deák-utca 43. sz. a. intézni szíveskedjenek.

Díjnyertes ló. *Hoffman Lipót* őrnagy úrnak, a hírneves úrlovasnak *Conjuror* nevű lova a tatai lóversenyen, az „eladók akadályversenyében” az első díjat 2000 koronát nyerte.

Nősülő szinigazgatónk. A királyi kuria csak a napokban választotta el véglegesen *Deák Péter* igazgatót nejétől, *Vlár Gizella* énekesnőtől és a zombor-bajai színházak ágilis igazgatója már is azon fúradozik, hogy Hymen lánczait újból magára rakja. Ugyanis-mint megbízható forrásból értesülünk — legközelebb nőül veszi *Kovaesics Margit* kisasszonyt, ki ez ideig *Pesti I. Lajos* szabadkai szintársulatánál működött.

Meghívó. Az ország területén levő állami és közigazgatási hatóságoknál alkalmazott díjnokokat és ezek családtagjait, és az ilyenekül tekintett ügyvédségeket, írásbeli munkával foglalkozó, de nyugdíjjal nem bíró férfiakat és nőket betegsegélyezés (orvos, gyógyszer, betegpénz) — temetkezési járuléka — és nyugdíjjal stb. ellátó, *Budapestben székelő „Országos Díjnokokgyűlés és Nyugdíjintézet”* bajai fiókjának létesülése céljából van szerencsém az igen tisztelt kártársakat s az érdeklődő nagyközönséget *Baján 1899 évi július hó 16-án vasárnap délután 3 órakor* a „Központi Szálloda” dísztermében tartandó értekezletre tisztelettel meghívni. Baján, 1899. évi július hó 13-án. *Deutscher Mór* az országos díjnokokgyűlés és nyugdíj-intézet tagja.

Necrológ. Türr István olasz kir. altábornagyot, városunk nagynevű szülötjét, súlyos vesztesség érte. Neje *Wyse Bonaparte Adél* hercegnő a mult héten *Beck sur Mer* fűrdőben meghalt. Az elhalálozott unokahuga volt III. Napóleonnak. Tizennyolcz éves korában ment nőül 1861-ben Türr Istvánhoz, aki a szabadságharc leveretése után az olasz hadseregbe lépett és végig harcolta az olasz szabadságharcot is. Magyarországon nagy örömmel fogadták akkoriban Türr tábornok házassági bírént, a lelkes honleányok gyönyörű magyar fejkötővel kedveskedtek a császári vörből szarmazó új asszonynak. A frigykötésüket az olasz királyi udvar jelenlétében kívül az tette legemlékezetesebbé, hogy a népszabadság két legnagyobb hőse: *Garibaldi* és *Kossuth Lajos* szerepeltek ott, mint násznagyok. A fejedelmi hölgynek Türr István iránti szeretete átszállott egész nemzetünkre, ennek tulajdonítható, hogy megtaull ma-

gyarul, s amikor csak alkalma nyílt, lelkesedve szolgált ferje hazájáért. Ez a rokonszeny hozta őt ifjú fővárosunkba is, ahol minden alkalommal lelkesedve ünnepelték.

Az artézi kut. A főtéri artézi kut fűrésa jelenleg 47650 cm. mélységet ért el. A rendes vízréteget már 336 m. mélységnél hagyták el, és minthogy ezen mélységtől fogva folyton csak kék agyagréteget találnak és vízrétegre többé nem számíthatnak, úgy a furást be fogják szüntetni. Ennek daczára elegendő és jóízű vízmennyiség fog a közönség rendelkezésére állani, mert a 336 m. mélységnél, a hol a vízréteg van, a csöveket ki fogják lyukasztani és gépezet segítségével a vizet felszivattyúzni.

A kalocsai érsek jubileuma. Megirtuk, hogy e hó 19-én lesz *dr. Császka György kalocsai érsek* szeptesi püspökké szentelésének negyedszázados jubileuma. A jubileumot a kalocsai papság s a szeptesi püspökség papjai nagy ünnepséggel akarták megülni. Az érsek azonban elutasított magától minden ünneplést és a jubileum napját *dr. Várossy Gyula kalocsai kanonok* és *dr. Zundl Péter*, az érseki iroda igazgatója társaságában, *Műia-Czellben* fogja eltölteni. Az érsek elhatározását körlevélben tudatta *Majorossy János vikárius* a kalocsai érsekség papjaival. Egyben elrendeli, hogy egyháziilag annál inkább megüljék a jubileum napját.

Öngyilkossági kísérlet. *Kovács Antalka* 63 éves beteges és süket nő *f. hó 12-én este 9 óra* tájban a Pandur szigetre vezető hidról öngyilkossági szándékból a Sugoviczába ugrott. A Geiringer és Berger *ezég* alkalmazottjai *Id. és ifjú Sánta Antal* élve kifogták. Nevezettet kétségbeesés vitte az öngyilkossági kísérletre.

Halál az uszodában. A szabadkai gőzfűrdő uszodájában *f. hó 9-én délután* nagy szerencsétlenség történt. Az esetet tudósítónk a következőleg írja le: *D. u. három óra* tájban az uszodában egy esomó gyerek s több felnőtt ember fűrdött. A fűrdözők közt ott volt *Malagurszky Pál* is, szabadkai szabósegéd, a ki nem vette észre a figyelmeztető táblát, s daczára, hogy uszni nem tudott, azon a helyen ugrott be a vízbe, a mely az uszók számára való. Egy ideig vergődött, azonban az uszoda szélét elérni nem sikerült s így alumerült. A többi fűrdöző azonban vergődésére ügyet sem vetett. Csak egy kis fiúnak nem kerülte el a figyelmét, a kinek feltűnt, hogy soká a víz alatt maradt. Felhívta hát az idősebbek figyelmét erre, akik aztán az uszómesterét szóladták. A lármára azonban a gőzfűrdő gépésze berobant s midőn megtudta a zaj okát, azonnal a vízbe vetette magát s rövid ideig tartó keresés után megtalálta az illetőt s kihuzta. Élesztgetni kezdték a mi úgy látszik sikerült volna is, ha ezt alhozz érő ember végezte volna, mert egy párszor vett a szerencsétlen lélegzetet. De mindhiába, néhány perc után meghalt. Innen a bonczházba szállították.

Tűz. *F. hó 10-én 11 óratájban* *Vancsura Mihály* szabadkai lakos tulajdonát képező *Sóház-utcai* nádas fedelőt huz tetőzetén ismeretlen okból tűz ütött ki és leégett. Biztosítva volt.

Bosszú. *Korol Teobald* péterváradlakos szép kis vagyonkával bírt. Leánya s a vele vadházasságban élő *Pichard Venczel* körülverték a 73 éves öreget és mézes-mázás szép szavakkal addig édesgettek és csalogatták, míg az vagyonkáját reájuk iratta s hozzájuk ment lakni. Azonban ahóly a sok igéretből mit leánya és *Pichard Venczel* neki tett, vajmi kevés ment teljesedésbe, sőt minden tettük arra engedett következtetni, hogy az öreget nyakukról mentől előbb lerázzák. A szeretetteljes ápolás helyett tehát — a mit szintén megígérték — a lehető legdurvább bánásmódban részesítették, szidalmazták és koplaltatták, a mi az öreg embert annyira elkeserítette, hogy elhatározta, miszerint ki fogja az egész ház népet pusztítani. Tervének kivételét megvalósítandó, krajezáronkint egy forgó pisztoly árara rakkogatta össze a pénzt. Midőn már volt annyija, hogy revolvert vásárolhasson, elment s vett is egy 6 lövetű forgó pisztolyt. Ezzel nyugodtan hazatért s midőn veje a szobába lépett, rálőtt, a kit mellbe talált. Ezután leánya és felesége keresésére indult, akik azonban elbujták s így megmenekültek. Az öreg ekkor főbe lőtte magát s nyomban kimúlt. *Pichard* sebe veszélyes, s életbenmaradásához kevés a remény.

Megszökött rab. *Gyurákovics Mihály* vizsgálati fogoly *f. hó 10-én este* a kir. járásbírósg fogházának falazatát kiásta és megszökött. Még ez ideig nem volt elfogható.

Megvadult tehén. *Kuthy György* szabadkai mészáros 14 éves inasa *Horváth István* egy tehent vezetett a vágóhidra. Az uton a tehén megvadult s egy udvarba szaladt be. Az inas utána rohant, hogy elfogja. A tehén azonban védekezni kezdett s *Horváthot* a kerítéshez szoritotta, azután a földhöz öklelte. Az inas súlyos sérüléseket szenvedett. Az előhívott mentők a sebeket bekötötték s a sebesültet lakására szállították.

Letartóztatott aljárásbíró. A zentai járásbírósg letartóztatott aljárásbírája, *dr. Schmidl István* — mint nekünk írják — még mindig a

járási bíróság fogházában ül. A szabadkai törvényszék kiküldöttjei folytatják a vizsgálatot. Az első-kasztolt összeg a 800 frtot nem haladja meg. Dr. Schmidt István barátai össze fogják gyűjteni a hiányzó összeget, hogy a szerencsétlen ember szabadlábra legyen helyezhető.

Betörés. Özv. Kislócin Ferencz né szőleijében lakó Tohr Mihály vinczellér zárt lakása f. hó 14-én a délelőtti órákban feltörött és ágymenő lopott el. A tettes kézre került Tomasi Antal kömiveségéd személyében ki a lopott ágymenőt már, eladta. Tomasi a kir. jbiróságnak átadott.

Sertésvesz. A sertéseknek Ausztriába való bevitelre Magyarország következő törvényhatóságainak területéről tilos: a) Vármegye: Abauj-Torna, Alsó-Fehér, Arad, Bács-Bodrogh, Békés, Bereg, Bihar, Borsód, Brassó, Csanád, Fejér, Gömör-Kis-Hont, Győr, Háromszék, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Kis-Küküllő, Kolozs, Komárom, Krassó-Szörény, Maros-Torda, Moson, Nagy-Küküllő, Nógrád, Nyitra, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, b) Városok: Szabadka, Szeged és Újvidék.

A ferjgyilkos. Rettenő bűneset tartja igaztosságban Martonos község lakosságát. Férjét gyilkolta meg egy elvetemült asszony azért, hogy szeretőjével háborítlanul élhessen. A bűnyügről a következő tudósítást vettük: Demus István martonos földműves körülbelül 8 év előtt vette feleségül Pataki Etel ugyancsak martonosi leányt. Mindkettőnek szép kis vagyona volt, szépen gazdálkodtak is együtt békeben és egyetértésben egy ideig, míg nem az asszony megunt az urát és a házasság felek között igen gyakoriak voltak az összetűzések. Az asszony emiatt inkább máshoz vonzódott s daczára annak, hogy 5 gyermeke volt, bizalmas viszonyt folytatott béresével Horváth Gergővel. A feleség és szerető gyakrabban összejártak, jól éltek egymással egy darabig, míg nem a férj Demus István rá nem jött a titkos viszonyra. Szemrehányást tett a feleségének és több ízben megmondta, hogy nem szereti, hogy a béresükkel olyan bizalmas lábon él. Az asszony azonban nem hallgatott a szép szóra és szeretőjével egyetemben elhatározták, hogy elteszik az öreg láb alul. Az elhatározást tett követte. F. évi márczius 20-án este, ahogy megbeszélték, az asszony pálinkát adott az öregnek. Mintegy fél liter pálinkát ivott meg, amittől elaludt. Mikor már minden rendben volt, az intésre bejött a szobába Horváth Gergő béreslegény az asszony szeretője s az asszony meglepetéssel a szomszéd szobában, hogy fenn vannak-e még a gyermekek, de már feküdtek. Az alkalom megérkezett. A férjet az ágyba fektették, rátették a dnyhát és ráfeküdtek mindketten, úgy, hogy az öreg levegőhöz sem juthatott és meg sem mozdulhatott. Mikor azt hitték, hogy a férj megfuladt, levették a dnyhát és nem is csalódtak, mert a szerencsétlen ember halott volt. Ezt a borzalmas jelenetet a kis gyermekek a szomszéd szoba ablakából nézték, de a tettesek nem vették észre őket, ezek pedig nem is sejtették, hogy édes apjukat gyilkolja meg a két gonosztevő.

Tárgyalás zárt ajtónál — vagy a haragos kecske. Egy fővárosi szabó cég beperelt egy szabadkai fiatal fiskálisit, mert két elpuffolt ruhaöltözetet nem vett át, illetve rendelkezésére bocsátotta azokat. E héten folyt a tárgyalás a szabadkai járási bíróságnál — ahol a legdikrétebb tárgyalást kellett tartani a szakértői szemle miatt. — Kétszer is kellett a fiskálisnak toalettet váltani és ez alkalommal csek két bizalmi férfi és a peres felek voltak jelen. Kinos incidens támadt a szabó és a közönség között. A jelen voltak egyike mekenni kezdett, mire a szabó oly indulatba jött, hogy majdnem botrányt csinált. Csak az eljáró aljárásbíró erélyességének köszönhető, hogy a haragos kecske fel nem dőfött néhány jelenlevőt.

Gyermekegyilkos anyák. Két rendbeli gyermekegyilkosságról értesít bennünket ó-kanizsai tudósítónk; mindkét gyermek a szerelm titkos gyümölése volt, a napokban történt mindkét gyilkosság. A gyermekegyilkos anyák a szabadkai kir. törvényszék fogházában várják bünsőt tetteiknek következményeit. Az első eset a következő: Zsoldos Erzsébet ó-kanizsai leánynak már régebben viszonya volt egy legényvel. A szerelmi viszonynak nem sokára jelei mutatkoztak s mikor a leány szülei, akik különben jómóduak, az okát kérdezték, a leány különféle kibúvó feleletekkel terelte el magáról a figyelmüket. A napokban künn volt szülei földjén kapálni, amikor estefelé hazatért fájdalmat érzett és a tanyához közeli árokba vonult, ahol egy fügyermeknek adott életet. A szerencsétlen leány nem tudta mitévő legyen, végre röviden elhatározta, hogy megöli a gyermeket. Mind két kezével megragadta nyakát és megfojtotta, a kapával pedig gödröt ásott és elföldelte az újszülöttet. A tanyán azonban észrevették, hogy a leány külállapotán változás állott be és minthogy nagyon beteg is lett mindjárt gyanították, hogy itt valami bűnténynek kell fennforognia. Az eset a csendőrség füléhez jutott ahol megindították a nyomozást, elfogták a leányt, aki kihallgatása alkalmával bevallotta bünsőt tettet, azt hozván fel okul, hogy azért gyilkolta meg a gyermeket mert szegényét akarta elpalástolni. Alig mulott el néhány nap már egy másik gyermekegyilkosság történt Ó-Kanizsán. Ez az eset azonban annyiból komplikált mert nem deríthető ki, hogy bűntény-e vagy véletlen szerencsétlenség forog-e fenn? Muesi Róza cseléd leány ugyancsak szerelmi viszonyban volt egy legényvel. A viszonyának itt is mutatkoztak már jelei s a leány nem is titkolta. F. hó 3-ikán délelőtt még a piacon volt, délután a házban egy félreeső helyen gyermeke született. A gyermek a büztől megfuladt, amit az anya észrevett és bejelentette gazdaasszonyának, aki jelentést tett az esetről és megindult a vizsgálat. A boncoló orvos véleménye szerint a gyermek nem véletlen szerencsétlenségnek az áldozata amiért is a bünsőt anyát letartóztatták.

Irodalom.

Iskolai értesítők.

Ami jól, nemest a tanító egész esztendőn át az iskolában mivel, kitetszik az év végén kiadott értesítőtől, melyet az iskolák igazgatói ilyenkor az iskolaév végén kiadnak. Ezekben foglalják egybe az év históriáját és minél több örvedetes dolgot tudnak bennök elmondani, annál kedvesebb, kellemesebb az olvasónak, mert a jövő generáció dicserete az a jó, ami az értesítőben foglaltatik. Három füzet, három iskola értesítője fekszik előtünk, mely értesítőket ismertetni kellemes kötelességünk és e kötelességünknek a következőkben akarunk megfelelni.

A cziszterczi rend bajai kath. főgymnasiumának értesítője 1898—99. Közli *Fölker Gusztáv* igazgató. Tartalmas bevezető értekezéssel kezdődik, melyben az igazgató „A szülők és az iskola” czímen mondja el véleményét amaz együttes működésről, mely kell, hogy a család és az iskola közt meglegyen és amely nagyon ritkán van meg. Utána a tanári személyzet névsora, a tanterv következik, mit a szertáraz egy évi valóban nagyszámú gyarapodása követ. Ezek után a „Tóth Kálmán kör munkássága és a „Segélyező egyesület” gyarapodása van feltüntetve. Ezt követi az iskolaév története az ünnepélyeken elmondott beszédekkel az érettségi eredménye és a tanárok irodalmi munkássága. Az érdemsorozatot a jutalmak, statisztikai kimutatás és az új iskolaévre szóló tudósítás követi. A statisztikából kitűnik, hogy be-

iratkozott 305 tanuló, 24-gyel több, mint tavaly Vizsgát tett 285. Elmaradt összesen 19 és pedig az I-ből 7, az V-ből 5, a II, és IV-ből 3—3, a III-ből 1. Egy vagy több tárgyból bukott az I-ben 16 (30%), a II-ben 13 (24%), a III. osztályban 9 (19%), a IV. osztályban 6 (20%), az V. osztályban 11 (34%) a legnagyobb százalék és ezekből is a legtöbb történelemből), a VI. osztályban 5 (20%), a VII. osztályban 1 (5%), a VIII. osztályban 0. Az átlag majdnem 22%. Az új iskolaévre való tudósításból két dolog érdemel figyelmet. Először is az, hogy az idegen nyelvek csakis azon családoknál helyezhetők el, akik az igazgatónál jelentkeztek, mi fölülte fontos és a gyermekek nevelésére igen lényeges dolog, másodsor az a rendelkezés, hogy elhasznált, rongyos, régi kiadású és befirkált tankönyveket használni nem szabad. Ez ugyan hygieniai szempontból időszerű dolog, de szegény embernek fölülte költséges.

A Baja városi polgári fiúiskola értesítője az 1898—99. (XVII.) tanévről. Közli *Heller Richard* igazgató. Bevezetésül az igazgató az év történetét mondja el jogos panaszokat hozván fel leginkább az elégtelen helyiségek és a tanári karban előfordult betegségek miatt. A tanulmányi eredmény átalán igen kedvező, amennyiben föllép 78.6%, javító vizsgát tesz 19%, osztályt ismételt 2.4%. Ez az eredmény már csak azért is mondható kitűnőnek, mert a polgári iskolába átalán a selejtes tanuló anyag megy, a java pedig a gymnasiumot keresi föl. Külön czikk szól az iskola zászlószentelő ünnepélyéről, melynek lefolyása valóban fényes volt. Ezek után az iskola-zsék és tanári kar névsora, a tanterv és az érdemsorozat következik, végül pedig az ifj. tanaverseny, statisztika, ösztöndíjak, a segélyező alap állapota, a taneszközök gyarapodása és az értesítés következik.

A bajai izr. hitközség elemi. polgári fiú és leány iskolájának 18. értesítője az 1898—99. tanévről. Szerkesztette a tanító-tesztület. Ezen értesítő az iskolaév történetével kezdődik, mely czikkben az elemi osztályra áttekinthető módon mutatja be az év történetét. Az ünnepélyek során közli *Erdős* igazgató megkapó gyászbeszédét, melyet a királyné öfelsége elhunytá alkalmából mondott. A tanítás eredménye itt a legkedvezőbb ugyanis föllép az elemiben 84%, a polgári fiúiskolában 83%, a polgári leányiskolában 83%. Javító vizsgát tesz az elemiben 4.4%, a p. f. iskolában 9%, p. l. iskolában 1.4%, ismételt az elemiben 9% a p. f. iskolában 6%, a p. l. iskolában egy sem. Három igen fontos újítást említi a czikk, ami föllemlítésre méltó. Először is az iskola orvosi intézmény, mely ezen formájában városunkban talán az egyetlen, másodsor pedig az izr. hitközség azon munificenciája, melylyel külön termet szerez föl kézimunkának és 3 új termet épített. Harmadsor, hogy az I. elemi osztályból kiküszöbölő a kézimunkát. Az iskola zárózáradásából látjuk, hogy a hitközség az 1898. évben több mint 5500 frtot adott saját pénztárából az alapítványi kamatokon kívül az iskola céljaira. Az értesítő fölsorolja az iskolazsék és a tanítótesztület tagjainak névsorát, amelynél csodálkozva látjuk, hogy az igazgató 18. a polg. isk. tanárok 28 és az elemi isk. tanítók 31 órát tanítanak hetenként, ami sok úgy a tanítóknak mint a tanulóknak és úgy hiszszük páratlan a maga nemében. A tanterv, az érdemsorozat, a jutalmak, a statisztika és a tudni-valók zárják be a füzetet. Az utóbbiakban megtaláljuk azt a helyes intézkedést, hogy vidéki szülők csakis azokhoz adhatják gyermekeiket, akik az igazgatónál jelentkeznek. A most ismertetett értesítőkből azt a meggyőződést meríthetjük újból és remélhetjük a jövőben is mindig, hogy gyermekeink nevelése jó kezekben van.

Spectátor.

The Premier Cycle Co. Lim^d.

Covenry (Angolország)

Eger (Csehország)

Norinberg-Doos

24 év óta

Elsőrangú

Gyártmány.

Képviseelő: **STEINER KÁROLY BAJÁN.**

ELADÓ HÁZ.

A Nikolaus János-féle ház az Ófürdő-utca és Kigyó-utca sarkán

eladó

esetleg

bérbe adandó.

Bővebb felvilágosítás Dr. Nicolausz Béla ügyvédnél kapható.

Le Griffon

valódi francia

szivarkapapír és hüvely.

Kapható minden jobb kereskedésben.

KRISTYÓRY-FÉLE

Erő és Egészségi Gyógykenyér

hathatósan hat az

emésztő szervekre

kítűnően táplál,

gyomor-bajosoknak nélkülözhetetlen,
szék-bajoknál fölűl-mulhatlan.

Kapható egyedül

Drescher Gyulánál.

Vidéki megrendelések

M Ü L L E R R.-hez

Arad, Kápolna-utca 28. szám intézőndők.

ad. 13239. sz.

tkvi. 1898.

Ujabb árverési hirdetmény.

A bajai kir. járásbíróság, mint tkvi. hatóság köz-hírré teszi, hogy **Dr. Nikolaus Béla** bajai ügyvéd által képviselt **Balogh Mihály és neje Szabados Márta** végrehaj-tási joghatályal bírói önkéntes árverési ügyükben a b.-monostori 774. sz. hetétben A. I. 1-6. sorsz. 928. 929/1. 929/2. 930/1. 930/2. és 933. hrsz. szőlőket és szántó földből Balogh Mihályné Szabados Mártát illető 4/5 részre 345 frt 60 kr. kikiáltási árbán a beadott utóajánlat folytán **B.-Monostor község házánál 1899. évi augusztus hó 8-ik nap-jának d. e. 10 órája** újabb bírói végrehaj-tási árverés alá fog boesájtatni azzal, hogy az utóajánlatot tevő **Hideg Mihály b.-monostori lakos** által beígért 220 frtnál alább nem éog eladatni.

Venni szándékozók kivéve az utóajánlatot tevőt tartoznak a 345 frt 60 kr. kikiáltási ár 10 %-át készpénz-ben vagy ovadékképesnek nyilvánított értékparipban a kiküldött kezébe letenni vagy neki a bíróságnál elélegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt át-szolgáltatni.

A kir. jbiróság mint tkvi. hatóság.
Baján, 1899. évi április hó 29-ik napján.

T E M M E R,
kir. aljbíró.

Szegedi Mezőgazdasági Kiállítási Sorsjegyek.

Főnyeremény: 50.000 korona

értékben

és több, kisebb nagyobb nyeremény, összesen

1006 nyeremény 100.000 korona értékben.

Egy sorsjegy ára 20 krajczár.

Az összes nyereményeket kívánatra 20% levonással azonnal kész-pénzben beváltja **Budapest**en: a „**Hermes**“ Magyar Általános Váltó-üzlet Részvénytársaság, V., Dorottya-utca 8., vagy **Szegeden**: a **Szeged Kereskedelmi és Iparbank**.

Ezen pénzintézetek a nyerő kivánságára készek az

50.000 korona értékű főnyereményt egy fasonértékű szegedi mintaszerűen be-rendezett tanyai gazdasággal is becserélni.

Husás Szegeden, a kiállítás utolsó napján, 1899.

szept. 10-én este 6 órakor.

Sorsjegyek kaphatók bank- és váltóüzletekben, az összes dohánytözs-dékben és egyéb elárusító helyeken.

Viszontelárusítók forduljanak a kiállítást rendező

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségéhez,
Budapest, IX., Üllői-ut 25., Köztelek.

Alapított 1862.

Alapított 1862.

SCHNETZER ERNŐ

üveg-, porcellán-, kőedény-, lámpa-, képkeret- és táblaüveg-kereskedése **BAJÁN**.

Elvállal mindennemű **üveges munkákat és képkeretezést** a legjutányosabb árak mellett.

Ajánlja légmentesen záró befőttes üvegeket gyári árakon.

Mindennemű közönséges befőttes és uborkás üvegek legolcsóbb áron kaphatók.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házszert ellentét az idő megpróbáltatásai, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomosillá-pító bedörzsölésésként alkalmazatik közvényneél, csuszal, tag-szagattatásnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsölé-sekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyákorja Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szor, hanem **igazi népszerű házszert**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegekent árban majdnem minden gyógyszerertárban kész-letben van; foraktár: **Török József** gyógy-szeresznél **Budapest**en. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több esetberréku utazat van forgalomban. **Ki nem akar megkáro-sodni**, az minden egyes üveget „**Horgony**“ ved-pégy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem va-lódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD és írca. és kir. udvari szállítók. RUDOLSTADT.

BERNDORFER EDE

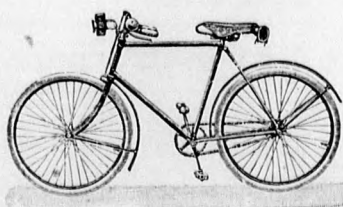
→ divat-, illatszert- és kerékpár raktára **BAJÁN**. ←

Raktáron tartok állandóan

valódi angol

és legjobbnek elismert gyártmányú női-, férfi- és gyermek gépeket a legjutányosabb árbán és a legelőnyösebb részletfizetések mellett.

Javítások gyorsan és jutányosan eszközöltetnek.

Mindennemű kerékpár fel-szerelések raktáron tartatnak.

Ajánlom továbbá dűsan felszerelt **divat-és toilette** különlegességeimet. **Illatszerek, keztyűk, kezdett himzése, himző pamutok, selymek** legnagyobb választékban.

Nap- és esernyők legnagyobb gyári raktára.

Nagy kerékpár-iskola megnyitás!

(Iskola-utca, 458. sz. saját házamban.)

Ingyenes oktatás a kerékpározásban.